

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I. Sermo CVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica. XII. post trinitatis

mediū vt ceteri pctōres. sed in pfundū in-
ferni. Juxta illud **Isa. ciiij.** Cerū tū ad in-
fernū detrahēris in pfundū lacū. **Hec mi-
rū.** Hec enī et igit iusticia diuina vt q̄ se extule-
rūt altē. cadant graui? et mergant̄ pfundi-
us **L. vi.** Quā mēsurā mensi fueris. in p̄-
fenti seculo. eadē remenes vobis. in futuro
Ps. Ascendūt vsq̄ ad celos. et descendunt
vsq̄ ad abyssos. De scōo scz de exaltatōne
hūilū sciendū q̄ eoz exaltatio seu erectio
erit tripliciter sublimis. Primo enī erit mul-
tū honorabilis et gloriosa. Secōo sufficiēs
et copiosa. Tertio delectabilis et solaciofa.
De primo q̄ erit honorabilis et gloriosa. prz.
q̄a erit in p̄spectu totius curie celestis. **Ps.**
Lij. glia suscepisti me. Et q̄ sit illa glia ostē-
dit in **Ps. xxx.** vbi sic dicit. q̄ magna mul-
tudo dulcedinis tue dñe. quā abscondisti
timentibz te. Perfecisti eis q̄ sperāt in te in
p̄spectu filioz hoīm. **Qd̄** exponit **Inno. q̄rtus**
q̄rt. dicens. q̄ d. Tu reddes eis. Ecce ostē-
dit vbi erit bec glia. q̄a in p̄spectu p̄ncipali-
ter deitatis. Juxta illud. **Dñs** q̄ p̄fitebi-
tur me coraz homibz. nō dicit se. sicut fece-
rūt sup̄bi et glorificātes. sequit̄. **Lōfitebor**
et ego eū corā patre meo. nec solū coraz pa-
tr̄ sed etiā corā om̄ibz electis. q̄a in cōspe-
ctu filioz hoīm. **Qd̄** exponit **Inno. q̄rtus**
q̄ d. Tu reddes eis et p̄ficiēs illā dulcedi-
nem cūctis videntibz. q̄n dices in die iudi-
ci. venite b̄ndicti patris mei possidete pa-
rati vobis regnū. **Math. xxv.** Hoc enim
erit in p̄spectu filioz hoīm tam bonoz q̄
maloz. De bonis in **Ps.** Videbūt iusti et
letabunt̄. De malis in **Ps.** Pctōr videbit̄
et irascetur. **Sap. v.** Videtes turbabūt̄
timore horribili et mirabunt̄ in subitātōe
insperate salutis. Tūc enī videbunt̄ scōos
exaltari. et hoc ad maiore suā p̄fusione. sed
vtra eos nō videbūt̄. **Un̄** **Isa. xxxij.** Dñe
exaltet manus tua vt nō videat. videant et
pfundant̄. **Istud** patet in exaltātōe mar-
dochei q̄ facta fuit in p̄spectu oīm ciuiū in-
fidelis. Et etiā vidente inimico suo Aman.
Sed visa glia et honore mardochei aman
deceitō eū nō vidit. q̄a suspensus ē in pa-
nulo. **Dester. vij.** Secōo bec exaltatio erit
sufficiēs et copiosa. q̄a omnibz delictis et vo-
luptatibz referta q̄ tanto erit amenior q̄n-
to a loco a quo eleuabunt̄ electi erit altior.
Locus enī humilū est hic om̄i miseria ple-
nus. a quo tūc eleuabunt̄ ad sūmas diuī-

tias et delicias Juxta illud **Isa.** Tūc afflu-
es delictis et mirabit̄ et dilatabit̄ cor tuum.
Un̄ dicit **Criso.** Humilitate assume. et re-
gnabis sup̄ om̄ia que desiderat ania tua.
Tūc ania exaltati poterit dicere. In loco
pascue ibi me collocavit. Et vnde. de lacu
miserie et de luto fecis transferendo ad lo-
cum deliciarū et totius p̄solatiōis. Tertio
illa exaltatio erit delectabilis et solaciofa.
q̄a om̄i iubilo plena. Et ab om̄i dolore ex-
tranea **Apocal. vlti.** Jam nō erit luctus neq̄
clamor nec vllus dolor. Quid ergo. certe
vt dicit **Isaias.** Gaudū et leticia inueniet̄
in ea. eo q̄ leticia sempiterna sup̄ capita eo-
rum. q̄a enī hūiles erant hic in doloribz et
in penalitatibz in lacrimis et gemitibz. ideo
cōsolabunt̄ vt dicit **Math. v.** Tūc pote-
rit x̄ps dicere sup̄bo et humili simul. Tu re-
cepisti bona in vita tua. et iste similē mala.
Hūc vero iste consolaf. tu vero cruciaris.
Nos igit̄ fratres hūiliemur sub potēti ma-
nu dei vt nos exaltet in tpe visitatōis vt di-
cit̄. **Pe. v.** Lūc exaltatōis nos participet̄
faciat caput hūilitatis dñs iesus x̄ps. **Ainē.**

Dominica. XII. post trinitatis. I. Sermo QVI.

Docuunt ei sur-
dum et mutū **Marci. vij.** Sicut
dicit **Dugo li. iij. de archa Noe**
ca. v. Primi hoīs natura ita a do ordiata et
instituta fuerat vt ania q̄ corpi p̄erat p̄ sen-
sus q̄dē misteria corpi for̄ impleteret. im-
p̄ aut̄ p̄ rōez ad creatorē suū sp̄ itederet. **Doc**
est vt mēbra corpi sensificādo for̄ ad agē-
dū moueret. s̄ intentionē et desiderū intus
ad solū creatorē dirigeret. et nihil for̄ age-
ret q̄d ex ei? dilectiōe nō p̄cederet. et ad ei?
dilectionē nō p̄tineret. ita vt oīm actū et ca-
ritas imparet et ratio disponeret et sensus
impleteret et p̄ficeret. q̄diu gordinē nature
sue tenuit q̄suis for̄is p̄ actionez variaret.
intus t̄n p̄ intentionē et amorē stabill̄ p̄man-
sit. q̄a vnū intēdebat. et p̄pter vnū om̄ia faci-
ebat. vnū diligebat. et oīm voluntariū atq̄
actōnū suaz finē ad vnū referebat. et idē
sa mentis acie ad vnū iugiter respiciebat
creatorē. **Dec Dugo.** Ex quibz verb̄ patet
dignitas hūane cōditōis q̄ sic creata erat.
vt per sensus exteriores officia ip̄soz fo-
ris impleteret ad corporis necessitatem. et p̄

sensus interiores soli deo vacaret. **U**eruntamen non licuit homini in statu hominis per sensus exteriores quicquid facere per quod ab intentione desideratio dilectionis divine posset impediri. Unde licet sibi concessum fuit audire vtilia. non tamen inutilia. non tamen vana aut phana et multo minus nociva et perniciosa. Habuit itaque tantam perfectionem in auditu ut non opus habuit ut ei extrinsecus deus loqueretur. quia aure cordis intrinsecus sic perfectam habuit qua voce dei spiritualiter audire possit. Sed postquam ut dicit **Hugo** li. iiii. de archa Noe ca. iiii. foris ad suasionem serpentis aure cordis aperuit. aurem ad voce dei clausit. Similiter quia ad loquendum cum antiquo serpente os aperuit et atravit spiritum iniquitatis. colloquendo de periculo sue salutis. merito os ei clausus fuit ut cum deo nec ad deum loqui potuisset. Factus est itaque et eo tempore homo surdus et mutus. ita ut nec deum sibi precipientem audiret. nec eum pro beneficiis pro merito debuit laudaret. Quapropter filius dei venit in mundum ut hominem tantis defectibus laborantem misericorditer curaret. veniens namque cepit facere et docere ut surdi audirent et muti loquerentur. Ad hoc significandum docuit ut per verbum suum exterius aure cordis aperiret. **U**bi aperuit audientibus sensus ut intelligerent scripturas. **I**n ultimo. Quia enim homo auditum intus perdidit quo deum loquentem audiret. revocans nos ad se deus foris clamat. inquit **Hugo** ubi supra c. iiii. Ad hoc etiam venit ut miraculis et factis suis tacentia ora ad laudem suam aperiret. **I**stud patet **Luce** xviii. de ceco illuminato. Quo facto omnis plebs ut vidit. dedit laudem deo. Ad hoc igitur significandum spiritualiter. quia venerat in mundum ad utrumque defectum predictum amovendum ab homine. scilicet ut eum preceptis dominicis obedire doceret **Isaie** xlii. Surdi audite. et ut eum ad laudandum deum incitaret miracula fecit. ut muti corde loquerentur ore. **I**n cuius figura factum est ut eo veniente ad mare galilee corpora liter. adducit ei quendam surdum et mutum ut dicit evangelium. **I**n illo tempore. **E**xiens Iesus de finibus Tiri venit per Sydonem ad mare galilee inter medios fines decapoleos. Et adducit ei surdum et mutum etc. **I**n quibus verbis iuxta triplices personas descri-

buntur tria. **P**rimo namque describuntur per sone adducuntur hominem. **A**um dicitur. **A**d adducebatur. **A**um dicitur. **E**i. **T**ertio persona adducti. **C**um dicitur. **S**urdum et mutum. **S**ecundum hec ergo tria capiuntur in verbis thematicis notate. **P**rimo in persona adducuntur tangit vera compassio. quia adducunt. **S**ecundo in christo benigna miseratio. quia ei scilicet cui proprius est misereri. **T**ertio in adducto hominis defectuosa et miserabilis passio. quia surdum et mutum.

Quod in verbis similis describuntur persone hominem adducuntur. in quibus erat vera compassio. **A**um dicitur adducunt. vera namque compassio est malis proximorum condolere. **I**uxta illud **Apostoli**. Quis infirmatur et ego non infirmor. **I**n hoc ergo condolere et copari se demonstrabant isti adductes. quia enim ad christum verum medicum sanandum adducebant. **C**irca quod sciendum. **Q**uod licet homo peccator per se potest cadere in peccatum. per se tamen resurgere non potest. ut dicit **Isidorus** de summo bono. **E**t hoc propter tres causas. **P**rimo quia est gravis ex parte corporis. quod semper aggravat animam. **S**ecundo propter gravitatem. **C**orpus quod corrumpitur aggravat animam. **E**t **Job** vii. Factus sum mihi metipsum gravis. **E**t **Isaie** xxiii. Gravabit eum iniquitas sua et corruet. **E**t in **Psalmo**. **S**icut onus grave gravate sunt super me. **S**ecundo ex parte vite. quia via qua debet ad deum redire est difficilis. **Matth** vii. **A**tra est via que ducit ad vitam. **T**ertio quia virtus hominis per se est debilis. **Job** ix. **S**ine me nihil potestis facere. **E**t **Job** ibidem. **S**icut palmes non potest ferre fructum sine vite. **S**ic vos sine me. **E**t ideo necesse est ut peccator adducat per alium ad christum. **A**dducit autem peccator ad christum multipliciter. **P**rimo per gratiam convenientem. **S**ecundo per ecclesiam subvenientem. **T**ertio per adversitatem impellentem. **D**e primo quod adducit peccator per gratiam convenientem dicit **Brevo** xxii. li. moral. **D**e gratia si in nostro corde nequaquam gratuite surgeret. perfectio mens nostra in peccatorum suorum tenebris obscura remaneret. **E**t licet ut dicit **Hugo** li. iiii. de archa Noe ca. iiii. ordinatissimum est de nostra reparatio dispensationis consilium. ut qui sponte cecidit. non coactus sed sponte surgat. et qui

Dominica. XII. post trinitatis

liberum arbitriū infirmat? est. non sani-
tatem reciperet donec p liberum arbitriū
sanari velit. tamē h nō est ex nobis vt veli-
mus. sed de^o in nobis hoc operat. Gratia
om̄ dei puenit & excitat liberū arbitriū no-
strū vt possit velle sanari qui p se potuit in-
firmari. Hoc igit nunc agitur in electis vt
videlect in p̄iti vita ad futurā beatitudi-
nē preparant. vt homo in hac felicitate po-
sit mereat ad illam felicitatē ascendere.
sicut prim^o homo in illa felicitate positus
meruit ad hanc infelicitatē deuenire. sed
illud meritū quo homo infelix esse meruit
tantūmodo ex homie fuit. hoc vero meri-
tū q̄ homo eternā felicitatem mereat non
ex homie sed gratia dei hoc in homie ope-
ratur. Nec ille. De sc̄o quomō homo ad-
ducitur ad xpm p ecclesiam subuenientē.
dicit Ambro. libro. iij. de penitētia. Quis
verba ponunt in decreto de penitētia. di. j.
Fleat. vbi sic habet. Fleat p te mater eccle-
sia et culpam tuam lacrimis lauet. Et deat
xps merentē. & dicat. Beati estis tristes. q̄
gaudebitis. Amat vt p vno multi rogent.
Deniq; in euāgelio mox lacrimis vidue.
q̄a pro ea multi flebant filiū eius resuscita-
uit. Nec ille. Qm̄ magister sententiarū li. iij.
di. iij. dicit. Nisi vnitas ecclesie succurrat.
nisi quod deest peccatori sua oratiōe com-
pleat de m̄itū inimici nō eripiet mera in-
firmas. Decille. In cur? figura legit. iij.
Regū. xij. Q cum hieroboam regimā?
arripisset. p eo q̄ pberaz dñi capi mādasset.
videns q̄a aliter sanari nō posset. dixit ad
pberam. Deprecare faciem dñi dei tui et
ora p me vt restituat man^u mea mihi. Ora
uitq; vir dei faciem dñi. & reuerſa est man^u
cuius ad eū sicut prius. Itēz Saul dixit sa-
mueli. pbera. Porta q̄o iniquitatem meam.
i. Regū. xv. Simile habet Benef. xx. vbi
orante Abraam de? sanauit abimelech re-
gem gerare. Idem habet in nouo testamē-
to de plurib; Nam cultor vinee impetra-
uit de ficulnea ne succideret. Luc. xij. Itē
ad fidem aliorū sanar? est paralit^{us}. Mat.
thē. ix. Item p̄cib; reguli sanar? fili^{us}. Joh.
thē. ad p̄ces archisynagogi sanata est fi-
lia & resuscitata. Mat. ix. Mar. v. Lu. vij.
Ad petitionē centurionis curat? fil^{ius}. Mat.
xv. Mar. j. Lu. v. Ad petitionē mulieris
chamanee sanar? filia a demonio. Mat. xv.
Et q̄o om̄ib; patet q̄ intercessio ecclesie

necessaria est peccōri ad impetrationē salu-
tis spūalis ad xpm. Quib; autē modis ad-
ducit ecclia peccōres ad xpm. certe mult^{is}. scz
p̄dicatiōe. Qm̄ Actu. ij. Dis audis cōpū-
cte sunt turbe. & Pet^{rus} audita voce galli fle-
uit amare. Mat. xxvj. Itēz absolutione a
peccatis. Mat. xxi. Soluit et adducite
mihi. Item exemploz ostēsiōe. sic exem-
plo magdalene adducunt ad xpm luxurio-
si. Exemplo petri piuri. Exemplo pauli p
secutores. Exemplo Matthei furarij. Exē-
plo zachei defraudatores zc. Ad hoc em̄ i
ecclesia recitant vt exemplo eorū peccōres
ad p̄niam inducant. De tertio quō addu-
citur peccator p aduersitatē impellentem.
patet i filio pdigo. q̄ cōpulsus nimia fame
redit ad patrē. Luce. xv. Sic paulus per
amissionē visus adducit ad xpm. Actu. ix.
Dicit Bern^{ardus}. dicit trahens illud Lantico-
rū. Trahe me post te. Trahimur cū aduer-
sitatib; exercemur. Dulcis em̄ pdest ad-
uersitas. q̄b; obest p̄sp̄ritas. Qm̄ sicut per
p̄sp̄ritatē elongant a deo. ita p aduersita-
tem appropinquat ad deū. Et ideo sancti
viri legunt multū amasse tribulationes et
aduersitates & infirmitates. & qm̄ sine illis
erant putabāt se a deo derelictos. Sicut
narrat de q̄dam sene q̄ frequenter egro-
bar. Contigit autē vno anno cum nō egro-
tare q̄ affligebatur et plorabat dicens. De-
reliq; me deus. et nō visitauit me. scz quia
nō fuit infirmus. Similiter narrat de quodā
alio q̄ noluit comedere i infirmitate dicens
q̄ volebat esse in illa infirmitate p tres an-
nos vt amplius mereret. p ista ergo homo
adducit ad xpm si ea paciētē tolerauerit.

Dixi secūdo q̄ in ver-
bis p̄missis tan-
gitur p̄sona saluatoris ad quē adducit iste
surdus. Lū dicit ei scz xpo de quo p̄s
mittitur. cui dicit. Exiens iesus de finib;
tyri. et in hoc describitur magna et beni-
gna ipsi? miseratione. Circa curam autē illi?
infirmi xps triplicem ostendit gratiā. Pri-
mo quia digitū immisit. Secūdo salina lini-
uit. Tertio celum suscepit & ingemuit. Di-
git^{us} hic intelligit spūscū em̄. Quig. & Be-
dam. q̄ mittit in auriculā hoīs cū grā spūscū
sancti cor visitat & aperit vt hōū dei effica-
citer audire possit. Et q̄a dicit pluralit^{er}. Di-
sit digitos. per quod significatur q̄ varijs
donis et virtutibus deus visitat homines

quem curat a peccato. De quibus digitis in Psalmo dicit. *Quoniam videbo celos tuos. opera digitorum tuorum.* Primus digitus est pollex qui habet duos articulos sine duabus iuncturas. quod significat fortitudo. qui consistit in duobus. scilicet in patientia adversorum. et in constanti aggressionem adversorum. quia ista sunt necessaria penitentiis sine gratia spiritus sancti haberi non possunt. Secundus est index. qui habet tres articulos. per quem prudentia designatur. que consistit in tribus. scilicet in memoria preteritorum. et circumspectione presentium. et in providentia futurorum. Apocalypsis. Animalia in circuitu et intus erant plena oculis ante et retro. Tertius est medius habens tres articulos. per quem designatur iusticia. qui consistit in tribus. in obedientia prelatorum. in subsidio parvorum. in castigatione inferiorum. Quartus est fides. habens tres articulos. per quem signatur temperantia. qui consistit in tribus. scilicet in sobrietate veritatis et habitus. et in continentia affectus. et in modestia incessanter gestus. Quintus est auricularis. habens tres articulos. et significat humilitatem. qui consistit in tribus. scilicet in intellectu in affectu et in exteriori conversatione. Hic digitus humilitatis dicitur auricularis. quia aperit intellectum. Proverbia. xi. Ubi humilitas ibi sapientia. Et quia aperit aures dei ut nos ex audiat. Ecclesiasticus. xxxv. Oratio humilitatis se nobis penetrat. Secundo christus ostendit benignam miserationem circa curam istius surdi. salivam linitendo. Saliva autem hic secundum Origenem. significat sapientiam dei patris scilicet eius filium unicum qui a deo patre tanquam a capite processit. sicut ipse de se dicit Jobis. xvi. Et via a patre et venit in mundum. Ecclesiasticus. xxii. Ego ex ore altissimi prodii. Saliva ergo linitur linguam quoniam dei filius descendens a patre nostram mortalitatem visitare dignatus est. cuius humanitate deitari conuenit. sicut saliva luto coniuncta nostra infirmitas est sanata. Iuxta illud Iheremia. li. Lino lino sanati sumus. Tertio christus ostendit benignam miserationem circa curationem istius surdi. in celum suspiciens et ingerens. Suspectio secundum Origenem. significat omnia bona petenda esse a deo. Inde surdis audit. inde mutis reddit loquela. quia Iacobus. i. dicit. Omne datum optimum. et omne donum perfectum desursum est. Suscepit ergo in celum. ac si dicat. quisquis curationem anime a peccato requirit. postulet eam a deo. qui dat omnibus affluenter. Iacobus. i. Eo quod non est salus

nisi a deo. Nam ab eo est omnis salus et quod est omne bonum. Sed omne bonum ex deo est. Salus ergo omnibus ex deo. inquit Augustinus in libro de vera religione capitulo. xx. Hoc est contra fornicarios. magos. incantatores. nigromanticos. qui aliunde querunt sanitatem corporalem quam a deo. non desursum postulantes a deo. sed deorsum inquerentes a diabolo. cum tamen dominus dicit de se. Salus populi ego sum. Quod autem ingemuit significat per peccatum esse ingemiscendum. Iuxta illud Ezechielis. vii. Quoties hora peccator ingemuerit. omnium iniquitatum eius non recordabor amplius. Utriusque istorum habuit publicanus. Luce. xviii. De quo dicit. Soluit oculos suos in celum lenare. scilicet oculos corporales. sed tamen mentales multum creterat ad deum quibus penetravit celum. et periebat pectus suam. ecce gemit. dicens. Deus propitius esto mihi peccatori.

Dixi tertio quod in verbis primis tangit persona adducti. Cum dicit. Surdus et mutus. Circa quod sciendum quod per istum surdum et mutum designatur homo peccator. qui curatur adduci ad christum. Sed verum magis ostendit procedamus. primo videamus de surditate istius hominis. Secundo de eius auditione. Tertio de eius curatione. Dixi primo quod videndum est de istius hominis surditate et mutitate. Pro quo sciendum quod homo peccator fit surdus multipliciter. Primo ergo fit surdus homo ex opilatione humorum humorum in auribus. et tunc fit proprie surditas secundum Constantinum. et magister strum libro. vii. de proprietatibus rerum. Tali humoribus sunt carnales luxurie quibus homo infectus non audit deum vocantem se. et hic comparatur dormienti qui omnino nihil audit. Ecclesiasticus. xxx. Cum dormiente loquitur qui narrat stulto sapientiam. Vere stultus est luxuriosus qui propter brevissimam morulam vitius delectationis carnalis dimittit infinitos annos celestis consolationis et non percipit infinitas penas perpetue damnationis. Refert Ambrosius in Erameron de quodam stulto qui dicitur Nilus. quod homines terre illius ubi idem fluvius oritur circa montem illum habitantes non audiunt sonum illum descendens et desursum. cum tamen sit cum maximo strepitu et horrore. quod facit eis consuetudo.

Dominica. XII. post trinitatis

Sic est de luxuriosis qui propter consuetudinem peccati obsurdescunt ne audiant voces domini vocantis. Sic obsurdum ille vocat ad nuptias qui dicit uxorem duci. et ideo non potest sum verberare. **Lu. xiiij.** Secundo obsurdum est homo propter pulveris subintrationem vel lapillorum iniectionem in aurem. sicut magister de proprietatibus rerum li. vii. dicit. Quia enim terra vel pulvis subintrat in aurem. tunc non potest homo debite audire. Terra significat terrenas possessiones et divitias. que faciunt in avaro surditatem. quorum aures sunt sicut aspidis surde et obturata aures suas. Serpens enim dum incipit ratur obturat unam aurem cauda et aliam ad terram inclinat. Sic auaritia obturat unam aurem cordis cum longitudine prolixitate vite. Sicut ille **Lu. xiiij.** Anima mea habes multa bona in annos plurimos et aliam aurem sue intentionis defigit in terra sollicitus existens circa terrena. Tales ergo difficiliter audiunt christum. sicut patet de adolescente **Matth. xxiij.** Qui cum christo consulisset vendere omnia et dare pauperibus. audientes abierunt tristes. Referuntur naturales que gallina in augusto est surda. Sic certe multi in prosperitate sicut in augusto mense quando est copia omnium victualium obsurdescunt. nec audiunt christum. Sicut et quando propheta. Filios enuervit et exaltavit. ipsi vero spreverunt me. Et tales faciunt sicut pullos anetarum. cum gallina ut communiter eccubat ova anetarum. sed postquam pulli excubantur statim inveniunt aqua et natant et gallina in litore clamantem nolunt audire. Sic spiritus excubat quoscumque hominem pauperem elevando eum de stercore et miseria. sed postquam sederit talis cum principibus populi sicut solium glorie teneat. quasi in aqua lata et ampla vagatur et obliuiscitur dei creatoris sui. **Deutero. xxxij.** Deus qui te genuit dereliquisti. et oblitus es domini creatoris tui. Nos alloquitur dominus dicens **Isaie. xliij.** Surdi audire. et ceci in truncum. scilicet beneficia que dedi vobis. Falco enim quando habet plenum os et guttur saturatum. non vult redire ad manum venatoris clamantis. Et sicce audiat. tamen se fingit non audire et dissimulari. Sic multi divites in prosperitate potest licet audiant predicatores et sermones christi in ecclesia. tamen dissimulant et quasi non attendunt ea que sunt contra eos. De quibus dicit **1. Regum. x.** Ille dissimulabat se non audire. Et **Proverb. xiiij.** Qui illusor est non au-

dit cum arguit. Et ideo expedit talibus deus eos visitare aliquibus aduersitatibus. Dicit magister de proprietatibus rerum li. iij. Quod sonus campane bene audit flante borea. que est ventus frigidus et siccus. Sed flante austro que est humidus et lentus male. Dicitur etiam de pisce quidam que dicitur delphinus. que flante aquilone bene audit. sed flante austro male. Sic multi in aduersitate quando vexantur tribulationibus frigidis bene audiunt precepta dei et ea observant. que tamen in prosperitate contempserunt. Unde Grego. De oculis quos culpa clausit pena aperit. Tertio obsurdum scit homo ex nimia ventrositate inclusa in aure. ita que quoscumque estimat se esse iuxta molendinum siue iuxta organa. et tamen nihil audit horum que circa ipsum dicuntur. Et ista est surditas omnium superbiorum. qui repleti ventositate superbie et vanitatis non audiunt precepta humilitatis et hoc propter ventum adulationis. Superbi enim ut communiter habent multos adulatores. quorum verbis delectati propter eorum tumultum quo sepe eis prestrepunt quasi quiddam molendinum non attendunt ad humilitatem **Isa. xlvij.** Tumultus turbarum quasi sonitus aquarum multarum. Isti sunt sicut ydola que ab hominibus multum honorantur. et tamen aures habent et non audiunt. ut dicit in **Psal.** Ad istos dominus plus clamat quam ad alios. Iuxta illud. Laboravi clamans. raucis facie sunt fauces mee. Hec mirum. quia superbi plus elongantur a deo quam alij. **Ps.** Ecce que elongant se a te peribunt. Et est mirabile que licet superbi semper in mundo alta dicunt. alta cogitant. alta operantur. ita que videntes tangere celos alij suis. eo que dicit in **Ps.** Superbia eorum que te oderunt ascendit semper. tamen nihilominus non possunt volare ita alte que possunt audire deum. **Lu.** ratio est. Dicit enim que animalia lati pectoris non bene volant. quia latitudo pectoris eorum apprehendit multum ventum que impedit a volatu. Sic superbi que multum ventum vanitatis habent in corde. non possunt eleuari per contemplationem ut audiant deus eos vocantem. **D.** Iste tres surditates tria mala maxima damna faciunt. Nam primo luxuriosi obsurdescunt ne audiant leges dei. Quamvis enim omnis peccator legem dei non audit aure cordis ut efficaciter impleat. audit tamen aure corporali sepe et interdum delectat sicut chrisostomus **Lu. viij.** de superbis et auaris dicit. Qui cum gaudio audiunt

verbu dei. Et illud cu gaudio suscipiunt in
 terram q audiu. tu luxuriosi no sic. q etiam
 nec auribus corporeis audire voluit. Juxta
 illud. Audier luxuriosus et displicebit ei.
 Isti g specialiter sunt legis dei pceptores.
 qa licet avari cu eis pdicaf de liberalitate.
 no statim omnia dat paupib. tu libenter au
 diunt pdicare de liberalitate z de opib pi
 eratis. Similit supbi licet no statim fiunt
 huiles tu copungunt z pponit qnq huilia
 ri. sed luxuriosi no. sed displicet eis pdica
 tio de pntia z castitate. vñ coparant cor
 da eoz vie lutose in q quicqd semis cadit.
 totu culcat a transeuntib. vt dicit Luce
 viii. Sed qd de talib dicit. Prouerb. xxvii.
 Qui declinat aure suã ne audiat legẽ. ora
 rio eius erit execrabilis. Dicit de philome
 na cuius cantus est gracilis et dulcis. q sta
 tim qscito vacat acruu generatiõis cum fe
 mella. z vsqquo oua pducatur ad pullos. ex
 cubatione z eos enutrit. illo anno nihil
 cantat. Sic dulcedo cantus vel ofonis pdi
 tur tam in secularib q in spualib qntu ad
 acceptatione diuinã du sunt incõtinẽtes.
 Vñ dicit Aug. in li. de bonis pscientie in
 fine. Plus placet deo latratu canu vel mu
 gitus boum q cantus aut ofo luxuriosoz.
 Scda surditas in auaris claudit eis re
 gnum celoꝝ. Na qz ipi clamantes paupes
 no audierunt. clamabunt ad xpm z no audi
 entur. Prouer. xxi. Qui obturat aures su
 as ad clamore paupis. clamabit z ipe z no
 exaudietur. Istud patet d diuine epulone
 qui p eo q lazaru clamante in hac vita no
 audiuit. clamauit ipe ad abraam et no fuit
 exauditus. Luc. xvi. Vñ dicit Aug. in li.
 de vita xpiana. Merito indigni erunt ra
 les in futuro tpe sanctoruz esse pfortes vt
 parte possent hre cu eis quos in pni spre
 uerunt. z qs suscipere noluerunt. ppter qd sal
 uator psulit talib dicens. Facite vob ami
 cos de mamona iniqratis. vt cu defecerit
 recipiant vos in eterna tabernacula. Luc.
 xvi. Ac si dicat. Audire eos clamates. vt et
 ipi vos exaudiat. Sed vñ talib auaris p
 uenit ista inadueretia qn no audiunt vo
 ces paupes. Terte ex duricia cordis et in
 copassione metis. qa em auerterunt mente
 a celestib z totam auerterunt ad terrena.
 ideo non possunt audire voces celestes in
 pauperib. vox celestis est vox xpi qui cla
 mat in paupere dicens. Date elemosinas et

officia munda sunt vobis. Lu. xj. Et iteru.
 Qui recipit vos me recipit. Mat. x. Et rur
 sum. Quod vni ex minimis meis fecistis. cẽ.
 Mat. xxv. Dicit de ceruo q qn aures de
 mittit deorsum ad terram. male audit. sed
 cum eas erigit. tuc bene audit. Sic est de
 auaro qd cu habet cor inclinaturn ad ter
 rena non potest de celestib cogitare. quia
 vbi est thesaurus tuus. ibi est z cor tuum.
 Mat. v. Sed quid finaliter tales repor
 tabunt de suis diuitiis nisi vanitates. Ps.
 Dormierunt somnum suum. et nihil inue
 nerunt omnes viri diuitiarum in manibus
 suis. Nec mirum. quia nihil inuenerunt in
 manibus suis. quia nihil hic posuerunt in ma
 nibus pauperu. Avari enim qd cu h sunt.
 habent manu aridam. que nihil boni ope
 ratur. nec alicui porrigit aliquid. vnde si
 gnicatur per illum homine habentẽ ma
 num aridam in sinagoga. quem chris? cu
 rauit. Per quod significatur eorum inco
 passio. quia caret humore pietatis sed om
 nino aridi sunt sicut arbor arida carens hu
 more in radice quam domus? iussit excidi
 et projici in ignem. Dicitur q lignum est amia
 talis nature. q scit inuenire herbam medi
 cinalem quam nolis alijs comunicare ab
 scondit eam sub terra. et ibi conuertitur in
 lapidem preciosum. Quem postea fodien
 tes terram inueniunt z recipiunt. Sic fit fre
 quẽter de thesauro avari sub terra abscon
 dit. quem quia noluit pauperib comuni
 care alijs etranei lucrum reportat. Juxta il
 lud. Ps. Relinquet alienis diuitias suas.
 Ipi autem nihil nisi penam reportabunt.
 Unde avari no sunt aliud nisi quedã mar
 subia siue burse pecuniarum que referunt
 pecuniam. et tamẽ nullum fructu ex ea ba
 bent nisi ad denigratiõem scilicet pscie
 et anime. Terno. iij. Denigrata e super
 carbones facies eorum. scilicet auarorum
 Legitur de leone. et idem refert. Aucto.
 Q leo parum habet de medulla in ossib.
 vnde habet ossa ita dura q ex eorum collu
 sione ignis erit. Sic est de auaris qui ca
 rent in seipsis medulla compassionis. Et
 sunt duri ad exaudiedum paupes. et qn
 collidetur in morte nihil erit de eis nisi
 ignis inferni vsq ad psumatoꝝ deuorã
 qui inceditur in furore dñi. et ardebit vsq
 ad inferni nouissima. Deuteronomij. xxxij.
 Tertia surditas est que perducit eos ad

Dominica. XII. post trinitatis

ignominiam et verecundiam. iuxta illud pro
phete. **Gloriam eorum in ignominiaz mu-**
tabo. Dicit de equo **Alexandri.** qui voca/
batur bucephalus. sicut narrat **Solinus** q/
cui erat coopertus apparatus impiali/
bus nullam permisit sup se ascendere nec ad
se accedere nisi solum **Alexandrus.** quibus
depositis ascendebant eum viles garciones
Sic est de superbis qui quod diu sunt vestiti
vana gloria huius seculi nullus pauper au-
det ad eos accedere ut audiat. nullus p-
dicat: audet loqui eis de salute. s; postquam
superbia eorum et vanitas mundi cessabit et
eis abstrahetur. tunc non solum viles ho-
mines. sed etiam canes accedunt ad eum.
Itud figuratum est in antiocho. qui quod diu
superbiam exercuit qui inhumanus fuit in
templo. in pauperes crudelissimus. Ita qd
capra ciuitate hierusalē iussit milites interfe-
ficere. et in triduo octoginta milia interfe-
cit quod draginta milia vinculauit. S; qd ei
contigit certe supbia eius et vana gloria fu-
it mutata in ignominiam. ita qd vermibus sca-
turians fuit eiectus de suo exercitu. pter
ferozem intolerabilem. ij. **Dachab. v. Di-**
cit pho qd arbores hñces lata folia cito ca-
dunt. Et est ratio. qd lata folia plus colli-
gunt de vento. Sic superbi cito costernun-
tur. ppter latitudinem vanitatis eorum. Pa-
ter de lucifero qui voluit dilatare sedes su-
am in aquilone **Isaie. xliij. Sed de eo di-**
cit **Luce. i. Videbam sathanaz qui fulgur**
de celo cadentes. **Et Sed peccator di-**
citur mutus. et hoc tripliciter. Primo quia
deu laudare desinit. et gratias eius pro be-
neficiis sibi datis non curat. Secundo quia co-
ficere. ppter defectus negligit. Tertio quia
proprium verbo edificationis non erudit.
De primo patet quia deus est laudandus ore
Unde ad hoc datur est homini of. **Ps. Os**
meum annunciat laudem tuam. Et iterum.
Os meum annunciat iusticiam tuam. tota
die magnitudinem tuam. i. magna bona tua
quibus me visitasti. **Paralip. xxiij. Tua sunt**
omnia que de manu tua accepimus **Isaie**
xxxi. Omnia opera nostra operas in no-
bis domie. ij. **Corint. iij. Non qd sufficeres**
sumus cogitare aliquid a nobis qui ex nob. sed
sufficentia nostra ex deo est. Merito igitur
deus laudandus est pro tantis benefi-
ciis **Thobie. xij. Benedicite deum celis co-**
ram omnibus viuentibus confitemini illi. **Ec**

clesiasticis ultimo. **Danti mihi sapientiam**
dabo gloriam. **Psalmista. Qui timentis do-**
minu laudate eum. Vere ergo non laudat
eum qui non timent eum. et ita fit mutus
sicut diabolus qui primus silentium fecit
in celo quando a laude creatoris cessauit.
Unde dicit **Dugo de claustro aime. Se-**
cundo fit mutus peccator. quando ppter
defectus confiteri negligit et ostendere cul-
pam ore. Tunc tamen dicat veritas. **Itē**
ostendite vos sacerdotibus. Et tales quod diu
nolunt culpas suas ostendere. curari non
possunt. Iuxta illud **Boeci. j. de consolati-**
one. Si operam medicantis expectas
oportet ut vulnus tuum detegas. Tales
sic negligentes dicent illud **Job in die no-**
uissimo. Nonne dissimulant. nonne filii. no-
ne quieui. et venit sup me indignatio. **Job**
ij. Tertio mutus est peccator. quando pro-
primum verbo edificare non curat. et hoc ma-
xime tangit prelatos. Nam licet culibet ma-
dauit deus de proximo suo. ut dicit **Eccli.**
xxij. tamen specialiter dictum est prelati.
Annuntia populo scelera eorum. et **Ezech.**
ij. Si impio locutus non fueris et sangui-
nem eius de manu tua requira. Unde **Isi-**
dozus libro. ij. de summo bono ca. vij. Sa-
cerdotes pro populo iniquitate damna-
buntur si eos aut errantes non erudiant.
aut peccantes non arguant. Exemplus de
Heli sacerdote. qui pro filiorum iniquitate
damnatus est. **j. Regu. iij. Quando igitur pre-**
latus vitam subditorum corrigere et eorum
ignorantiam erudire negligit. tunc spiritu
aliter obmurescit. Sed vnde puenit hec
mutitas et taciturnitas in plato dicit **Bre-**
gorius sup **Ezechielem Omelia. xij. parte. j.**
tractans illud **Ezechiel. iij. Linguam tu-**
am adherere faciam palato tuo. et eris quasi
mutus nec quasi vir obiurgans. quia do-
mus exasperans est. Discernendum quip-
pe est utrum pro solis malis auditoribus
an aliquando etiam pro vicio predican-
tis. predicationis sermo distrabitur. Quat-
tuor enim qualitatibus res hec considerata
distinguitur. Nam aliquando ppter malos au-
ditores bonis sermo tollitur doctoribus.
Sicut exemplificatur de **Ezechiele. cui p-**
pter maliciam hierusalem subtractus fu-
it sermo. et paulo dicit. **Acti. c. cito hierusa-**
lem. quonia non recipiet testimonium tuum de
me. Et apostoli volentes predicare in asia

prohibiti sūt. Aliquādo vero ppter bonos
 auditores datur sermo doctoribz etiā ma-
 lis. Sicut ponif de phariseis. quozuz do-
 ctrinam christi fecit audiri. Aliquādo ve-
 ro propter docētium z audientū iustifica-
 tionem bonis doctoribz datur sermo. vt z
 ipi per meritum crescant. et auditores eo-
 rum intellectu et vita proficiāt. Istud pa-
 ter de apostolis. quibz in mūdū vniuersuz
 zc. Aliquādo vero quia neqz hi digni sunt
 accipere quibz sermo doctrine proferat. ne-
 qz illi doctrine verbū proferre qui locū do-
 cendi tenent. predicatiōis sermo tollitur.
 vt vtraqz pars districte iudicet. Istud pa-
 ter in Deli q ad corripiendos filios verbū
 eruditionis nō habuit. qd eius negligētia
 et filiorū exagebat vita vt cum eis et popu-
 lus caderet. et archa dñi capta ad allophi-
 los transfret. Dicit autē Gregori⁹. Q ma-
 gna dei omnipotēris gratia est. cum inique
 agentibz dnt⁹ a doctoribz sermo increpati-
 onis proferatur. Quo cōtra de reprobis di-
 citur. Aris quasi mur⁹ neqz quasi vir ob-
 iurgans. Delinquētes em iurgasset. si di-
 gni ipsa gratia obiurgatiōis fuissent. Et qz
 ista sunt dubia. ideo cuz ignoremus ppter
 quid datur sermo nobis interdū vt predi-
 cemus. nō superbiam⁹ sed humiliemur. ne
 forte ipsa gratia sermonis nō nobis sz au-
 ditozibz collata sit. Et quādo nō possum⁹
 loqui. auditores mīme nos diiudicent. ne
 forte nō ex nostro sed peccato audientium
 minime loq possimus. Hec Gregorius.
 Nos igitur fratres si curari a peccatis cu-
 pim⁹. oculos mētis nostre ad deum cum
 gemitu erigam⁹. q̄tinus surditatē z muri-
 tatem culparū nostrarū euadentes. tandē
 possem⁹ auribz cordis et lingua mētis do-
 mini vocem audire z laudare hic p gratiaz
 et in futuro per gloriā. qd nobis prestare
 dignetur pater e fili⁹ z spū sanctus.

Dominica XII. post trinitatis. II. Sermo CVII.

Bene omnia fecit
 b. Parci. vii. Sicut dicit Isido-
 rus libro. i. de summo bono in
 principio. Deus est summū bonum. cetere
 vero creature bone sunt. nō tamē bonum
 sunt. eo qz mirabilia sunt. Quid igit mirū

qz de do dicit. bene omnia fecit. cum ex sum-
 mo bono mala procedere nō possunt. De-
 us em est lux bonitatis. z tenebre in eo nō
 sunt vlt. i. Johis. i. Et ideo tale bonū nul-
 lo viciari potest. cetera vero omnia bona ex
 ipō sunt. Fecit igit omnia summa sapiētia.
 et summa bonitate eadem conseruat. fecit
 inquā ea vt essent. et hoc ipm esse earuz bo-
 num est. Nam vt dicit Aug⁹. in libro de ve-
 ra religione capit. xx. Ip̄m quāritatiqz esse
 bonū est. qd procedit ab illo summo bono.
 qd summe bonū est. Vñ fm ipm. z si sit ali-
 qd minimū bonū. tamē bonū est. qd ex deo
 est. Nam omne bonū aut est deus. aut ex deo
 est. ergo ex deo est etiā minimū bonū. Hec
 Aug⁹. Et qd vt dicit Aug⁹. in libro supu-
 rationū parte. iij. Deus est vera z summa vi-
 ta. a quo z per quem omnia viuūt q̄cunqz be-
 ne viuūt. deus est pulchrū bonum a quo z
 per quem et in q pulchra et bona sunt om-
 nia. ideo nō immerito cōcluditur q omibz
 dedit esse. et bonum esse. et pulchrū esse.
 ac per hoc fateri oportet. qz p̄fecta sunt
 eius opera vt dicit Deuter. xxxij. nec a bo-
 no potest esse quicqz mali. eo qz intra salua-
 toris testimoniū nō potest arbor mala fru-
 ctus bonos facere. nec arbor bona fruct⁹
 malos. Matthei. vij. Recte igitur turbe
 admirantes bonitatem dei in eius opri-
 bus dicunt. Bene omnia fecit. Verito au-
 tem hoc turbe confitentur de christo circa
 operatiōem miraculozuz eius. Nam licet
 omnia bene fecit. ea in esse producendo et
 creando. nō tamen ita admirabilis appar-
 it sicut in operibus reparationis. eo qz fm
 Augusti. super Johem. illa opera creatio-
 nis quo totum mūdum cōdidit et admini-
 strat assiduitate vlnertit. propter quod vi-
 cit Hugo libro. iij. de archa Hoc capit. v.
 qz quia mens humana visibilibus assueti
 nescit tam cito ad inuisibilia zsurgere. ideo
 voluit ip̄e etiam quedaz visibilibz exhibe-
 re miracula. in quibz nostrū affectum eruz-
 diret. et suam nobis caritatem cōmenda-
 ret. Hec autem sunt illa specialiter que ad
 reparationem hominis pertinēt. Plas que
 ad conditiōem seu creationem facta sunt.
 magnam nobis opificis potentiam indi-
 cant. ea vero que ad redemptiones homi-
 nis facta sunt. precipue ad caritatem spec-
 crant. Decenim operatus est christus. vt
 qualem haberet erga nos dilectionē ostē-